Svar på skriftligt spörsmål SSS 167/2026 rd

Svar på skriftligt spörsmål om överföringen av ansvaret för FPA-skjutsar på välfärdsområdena

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 167/2026 rd undertecknat av riksdagsledamot Henrik Wickström /sv:

> Ämnar social- och hälsovårdsministeriet ännu under denna regeringsperiod främja att ansvaret för FPA-skjutsar överförs på välfärdsområdena och
>
> ämnar ministeriet utreda hur välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens verksamhet har
> påverkat ökningen av Folkpensionsanstaltens transportkostnader och om denna utveckling har lett till
> motsvarande besparingar i välfärdsområdena?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Folkpensionsanstalten svarar för ersättning av resekostnader som ersätts från sjukförsäkringen i enlighet med sjukförsäkringslagen (1224/2004). Kostnaderna ersätts för resor till hälso- och sjukvården och rehabilitering. Resan ersätts i första hand enligt kostnaden för det förmånligaste färdmedlet, det vill säga i allmänhet kollektivtrafiken. Resan kan företas med specialfordon på grund av en omständighet som hänför sig till den försäkrades hälsotillstånd eller trafikförhållanden. Självrisken för en enkelresa är 25 euro. Självrisken räknas in i det årliga självrisktaket på 300 euro. När detta tak uppnås tas ingen självrisk ut av den försäkrade under resten av året. Om villkoren för beviljande uppfylls kan den försäkrade också ha rätt till en övernattningspenning på 20,18 euro.

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering har man kommit överens om att överföra finansieringsansvaret för transporter som hänför sig till den prehospitala akutsjukvården som helhet till välfärdsområdena i enlighet med förslaget av den parlamentariska arbetsgruppen för flerkanalsfinansiering. En regeringsproposition om detta (RP 66/2026 rd) överlämnades till riksdagen den 16 april 2026. I regeringsprogrammet har man till övriga delar inte kommit överens om att överföra ansvaret för att ordna, ersätta eller finansiera resor som ersätts från sjukförsäkringen till välfärdsområdena. Vid halvtidsöversynen 2025 beslutade regeringen ändå att utifrån en utredning bereda en proposition om överföring av finansieringsansvaret för färder som ersätts

av Folkpensionsanstalten till välfärdsområdena. Utredningen har beretts av social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med finansministeriet. Överföringen av finansieringsansvaret kan motivera välfärdsområdena att i högre grad beakta transportkostnaderna i konsekvensbedömningen av sina beslut om servicenätet.

Folkpensionsanstalten betalade 364 miljoner i reseersättningar till 610 000 personer år 2025. Antalet resor som ersattes uppgick till 4,6 miljoner. Enligt Folkpensionsanstaltens statistik ökade utgifterna för reseersättningar med cirka 6 procent, det vill säga 20 miljoner euro, jämfört med 2024, när inflationens inverkan inte beaktas. Bakgrunden till ändringarna i utgifterna för reseersättningar är enligt statistiken i synnerhet höjningen av mervärdesskattesatsen. Bland annat höjdes den nedsatta mervärdesskattesatsen för taxiresor från 10 procent till 14 procent 2025. Förutom höjningen av mervärdesskattesatsen beror ökningen av ersättningsutgifterna också på den höjning av ersättningstaxan för taxiresor som genomfördes genom statsrådets förordning om maximipriset för taxiresor som ersätts av sjukförsäkringen år 2025 (876/2024). Ersättningstaxan för 2026 är densamma som för 2025 (SRf 1255/2025).

På riksnivå kan man utifrån Folkpensionsanstaltens statistikgranskning inte observera att inledandet av välfärdsområdenas verksamhet i början av 2023 skulle ha varit förknippat med en särskild vändning i de ersatta resornas längd. Resorna har blivit längre redan före denna ändring. De ändringar som gjorts i välfärdsområdena, till exempel i servicenätet, syns ännu inte nämnvärt i statistikgranskningen. Ersättningarna har redan tidigare koncentrerats till längre resor och destinationen har då i synnerhet varit ett universitetssjukhus eller centralsjukhus. Folkpensionsanstalten följer upp och statistikför ändringar i utgifterna för reseersättningar. Social- och hälsovårdsministeriet följer också resekostnadernas utveckling och statistikuppgifterna.

Bakgrunden till propositionen är det mål i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram att utveckla den offentligt ordnade transportservicen så att man får ett så stort mervärde som möjligt av de resurser som riktas till ordnandet av servicen. Ett utredningsprojekt för att utveckla kunskapsunderlaget gällande subventionerade skjutsar, som genomför föresatsen i regeringsprogrammet, pågår för närvarande. I projektet samlas information in om transporter som ordnats med stöd av sjukförsäkringslagen, lagen om funktionshinderservice (675/2023) och socialvårdslagen (1301/2014) genom ett regionalt begränsat försök. Kommunikationsministeriet svarar för att genomföra projektet. Social- och hälsovårdsministeriet deltar i projektets styrgruppsarbete och följer upp den information som erhålls.

Helsingfors 13.5.2026

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen